מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מושגי יסוד בחקר ההיסטוריה ולהבדיל בין מקור ראשוני למשני
- לדעת לחשב מאות ולסדר אירועים על ציר זמן לפי לפנה"ס/לספירה
- להסביר את ראשית הנצרות, התפשטותה והיחסים עם האימפריה הרומית
- לתאר את מבנה החברה הפיאודלית ואת תפקידי הכנסייה והאבירים בימי הביניים

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מבוא להיסטוריה: מקורות וכלי עבודה – מושגי יסוד

1. א – חקר העבר של בני האדם בעזרת מקורות
2. ב – מקור ראשוני
3. ב – מקור משני

חלק ב' – פרק 1 • מבוא להיסטוריה: מקורות וכלי עבודה – יישום: מיון מקורות ומאות

1. לא נכון – מקור ראשוני נוצר בזמן האירוע או בידי מי שהיה עד לו.
2. נכון – מוחקים את שתי הספרות האחרונות ומוסיפים 1: 10+1=11.

חלק ג' – פרק 1 • מבוא להיסטוריה: מקורות וכלי עבודה – חשיבה: ניתוח מקורות ועבודת ההיסטוריון

1. שואלים שאלת מחקר, אוספים מקורות, בודקים כל מקור (מי כתב, מתי, למה), משווים בין המקורות, ולבסוף מפרשים ומסיקים מסקנות ומציגים אותן.

חלק ד' – פרק 2 • ציר זמן, ספירת שנים ומאות – עובדות יסוד

1. נכון – אחרי שנת 1 לפנה"ס מגיעה ישירות שנת 1 לספירה.
2. נכון – זו ההגדרה של מאה בציר הזמן.
3. נכון – בלפנה"ס סופרים לאחור, לכן 500 לפנה"ס מוקדם מ-100 לפנה"ס.

חלק ה' – פרק 2 • ציר זמן, ספירת שנים ומאות – חישוב מאות

1. 1
2. 5

חלק ו' – פרק 2 • ציר זמן, ספירת שנים ומאות – סידור וניתוח אירועים

1. צו מילאנו ב-313 קדם לנפילת רומא ב-476, כי 313 קטן מ-476 בספירה.

חלק ז' – פרק 3 • ראשית הנצרות והתפשטותה – שאלות ידע בסיסיות

1. ב – יהודי מהגליל שהטיף ברבים
2. ג – המושל הרומי פונטיוס פילטוס
3. א – 12 תלמידיו של ישו

חלק ח' – פרק 3 • ראשית הנצרות והתפשטותה – הבנה ויישום

1. לא נכון – פאולוס הפיץ את האמונה גם בקרב מי שלא היו יהודים.
2. נכון – קונסטנטינוס הוציא את הצו ב-313.

חלק ט' – פרק 3 • ראשית הנצרות והתפשטותה – מילוי והתאמה

1. 313
2. תאודוסיוס

חלק י' – פרק 3 • ראשית הנצרות והתפשטותה – התאמת מושגים

- 1 – ג (יהודי מהגליל שהוצא להורג בצליבה)
- 2 – ד (הפיץ את הנצרות גם בקרב לא-יהודים)
- 3 – ב (12 תלמידיו של ישו)
- 4 – א (313 – חופש פולחן לנוצרים)

חלק י"א – פרק 4 • ימי הביניים: פיאודליזם וחברה – מושגי יסוד

1. ב – שיטה חברתית-כלכלית המבוססת על אדמה תמורת נאמנות ושירות
2. ב – אדון שמעניק אדמה ומבטיח הגנה
3. ג – לשבוע שבועת אמונים ולשרת אותו, בעיקר צבאית

חלק י"ב – פרק 4 • ימי הביניים: פיאודליזם וחברה – הבנה והתאמה

1. נכון – כך מוגדר הקשר ביניהם בשיטה הפיאודלית.
2. לא נכון – הצמיתים היו קשורים לאדמה ולא יכלו לעזוב בלי רשות.

חלק י"ג – פרק 4 • ימי הביניים: פיאודליזם וחברה – יישום וחשיבה

1. פיאוד/אחוזה
2. צמיתים

חלק י"ד – פרק 4 • ימי הביניים: פיאודליזם וחברה – התאמת מושגים

- 1 – ג (אדון שמעניק אדמה והגנה)
- 2 – ד (נשבע אמונים ומשרת את הסניור)
- 3 – א (עובד את אדמת האדון, קשור אליה)
- 4 – ב (לוחם רכוב לפי קוד האבירות)

חלק ט"ו – פרק 5 • כוחה של הכנסייה ואבירים וערים – זיהוי ושליפה

1. א – אפיפיור

חלק ט"ז – פרק 5 • כוחה של הכנסייה ואבירים וערים – מושגים

1. מעשר
2. נוצרית

חלק י"ז – פרק 5 • כוחה של הכנסייה ואבירים וערים – הבנה ויישום

- 1 – ד (לוחם רכוב שפעל לפי קוד האבירות)
- 2 – ג (השלב הראשון בדרך להפוך לאביר)
- 3 – ב (השלב שלפני האבירות עצמה)
- 4 – א (ארגון של בעלי מקצוע בעיר)

חלק י"ח – פרק 5 • כוחה של הכנסייה ואבירים וערים – תוכן נוסף

1. א – נאמנות, אומץ והגנה על החלשים והכנסייה

חלק י"ט – פרק 6 • חזרה מסכמת וסימולציית מבחן – שליפה מהירה

1. ב – לחקור את העבר בעזרת מקורות ולפרש אותם
2. ג – המאה ה-11
3. ב – האפיפיור

חלק כ' – פרק 6 • חזרה מסכמת וסימולציית מבחן – יישום והשלמה

1. צמית
2. 476
3. הברית החדשה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה תכלול הגדרה מדויקת ודוגמה מהחומר (למשל יומן מול ספר לימוד)
- תשובה טובה תראה שימוש נכון בכלל האצבע למאות ובסדר כרונולוגי נכון של אירועים כמו 476, 800, 1054
- תשובה טובה תזכיר לפחות שלוש שכבות בפירמידה (מלך, אצילים/אבירים, איכרים) ותפקיד אחד של הכנסייה כמו גביית מעשר או חרם

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לשלושה מפגשים – פרקים 1-2, 3, 4-5 – ופרק 6 כחזרה לפני המבחן
- לתלמידים המתקשים מומלץ להתחיל מכרטיסי המושגים לפני מילוי הפרקים הכתובים
- לתלמידים עולים כדאי לשלב מילון מושגים בשפת האם לצד התרגול הכתוב
- אפשר לסיים כל פרק במשחק מתאים מהאתר כדי לחזק את הלמידה בצורה פעילה

חוברת תרגול – מבוא להיסטוריה, ימי הביניים והנצרות

📜 מבחן והכנה – מבוא להיסטוריה, ימי הביניים והנצרות

· חנ"מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מבוא להיסטוריה: מקורות וכלי עבודה
2. פרק 2 – ציר זמן, ספירת שנים ומאות
3. פרק 3 – ראשית הנצרות והתפשטותה
4. פרק 4 – ימי הביניים: פיאודליזם וחברה
5. פרק 5 – כוחה של הכנסייה ואבירים וערים
6. פרק 6 – חזרה מסכמת וסימולציית מבחן

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – מבוא להיסטוריה, ימי הביניים והנצרות

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

עבדו על פי סדר הפרקים – כל פרק מתאים לחלק אחר מהחומר. ענו תחילה לבד, ואז בדקו מול דפי הסיכום. בסוף כל פרק יש שאלות קצרות לבדיקה עצמית.

בנק מילים:

הברית החדשה | 5 | צמיתים | נוצרית | 1 | 476

פיאוד/אחוזה | 313 | מעשר | צמית | תאודוסיוס

1 חלק א' – פרק 1 • מבוא להיסטוריה: מקורות וכלי עבודה – מושגי יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי היסטוריה?

א) חקר העבר של בני האדם בעזרת מקורות ב) ניחוש על העתיד

ג) אוסף סיפורים דמיוניים

2. מקור שנוצר בזמן האירוע, או בידי מי שהיה עד לו, נקרא...

א) מקור משני ב) מקור ראשוני ג) אגדה עממית

3. מקור שנכתב מאוחר יותר, על סמך מקורות אחרים, נקרא...

א) מקור ראשוני ב) מקור משני ג) ממצא ארכאולוגי

2 חלק ב' – פרק 1 • מבוא להיסטוריה: מקורות וכלי עבודה – יישום: מיון מקורות ומאות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מקור ראשוני נוצר תמיד שנים רבות אחרי האירוע.	☐	☐
2	השנה 1096 שייכת למאה ה-11.	☐	☐

3 חלק ג׳ – פרק 1 • מבוא להיסטוריה: מקורות וכלי עבודה – חשיבה: ניתוח מקורות ועבודת ההיסטוריון

ענו בקצרה.

1. תארו בקצרה את עבודת ההיסטוריון או ההיסטוריונית, לפי השלבים שנלמדו.

4 חלק ד׳ – פרק 2 • ציר זמן, ספירת שנים ומאות – עובדות יסוד

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אין שנת 0 בין לפנה״ס לספירה.	☐	☐
2	מאה היא תקופה של 100 שנים.	☐	☐
3	ככל שהמספר לפני הספירה גדול יותר, כך האירוע מוקדם יותר.	☐	☐

5 חלק ה׳ – פרק 2 • ציר זמן, ספירת שנים ומאות – חישוב מאות

השלימו את המילה החסרה.

1. כלל לחישוב מאה: מוחקים את שתי הספרות האחרונות ומוסיפים _____ .

2. השנה 476 (נפילת רומא המערבית) שייכת למאה ה- _____ .

6 חלק ו׳ – פרק 2 • ציר זמן, ספירת שנים ומאות – סידור וניתוח אירועים

ענו בקצרה.

1. מה קדם למה: צו מילאנו (313) או נפילת רומא המערבית (476)? הסבירו.

_____

_____

_____

7 חלק ז׳ – פרק 3 • ראשית הנצרות והתפשטותה – שאלות ידע בסיסיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי היה ישו?

א) קיסר רומי ב) יהודי מהגליל שהטיף ברבים ג) אפיפיור ראשון

2. מי הוציא את ישו להורג בצליבה?

א) האפיפיור ב) קונסטנטינוס ג) המושל הרומי פונטיוס פילטוס

3. מה היו השליחים?

א) 12 תלמידיו של ישו ב) קבוצת קיסרים רומים ג) אבירים נוצרים

8 חלק ח׳ – פרק 3 • ראשית הנצרות והתפשטותה – הבנה ויישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	פאולוס הפיץ את הנצרות רק בקרב יהודים.	☐	☐
2	צו מילאנו משנת 313 העניק לנוצרים חופש פולחן.	☐	☐

9 חלק ט' – פרק 3 • ראשית הנצרות והתפשטותה – מילוי והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. קונסטנטינוס הוציא את צו מילאנו בשנת _____ לספירה.

2. הקיסר _____ הפך את הנצרות לדת הרשמית של האימפריה בשנת 380.

10 חלק י' – פרק 3 • ראשית הנצרות והתפשטותה – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ישו	___	**א.** 313 – חופש פולחן לנוצרים
2. פאולוס	___	**ב.** 12 תלמידיו של ישו
3. השליחים	___	**ג.** יהודי מהגליל שהוצא להורג בצליבה
4. צו מילאנו	___	**ד.** הפיץ את הנצרות גם בקרב לא-יהודים

11 חלק י"א – פרק 4 • ימי הביניים: פיאודליזם וחברה – מושגי יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי פיאודליזם?

(א) שיטת ממשל דמוקרטית

(ב) שיטה חברתית-כלכלית המבוססת על אדמה תמורת נאמנות ושירות

(ג) דת חדשה באירופה

2. מי הוא הסניור?

(א) איכר שעובד את האדמה (ב) אדון שמעניק אדמה ומבטיח הגנה

(ג) לוחם רכוב על סוס

3. מה ווסל מתחייב לעשות כלפי הסניור?

(א) לשלם מעשר לכנסייה (ב) להילחם נגד המלך

(ג) לשבוע שבועת אמונים ולשרת אותו, בעיקר צבאית

12 חלק י״ב – פרק 4 • ימי הביניים: פיאודליזם וחברה – הבנה והתאמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הווסל נשבע שבועת אמונים לסניור שלו.	☐	☐
2	צמיתים יכלו לעזוב את האדמה מתי שרצו, בלי רשות.	☐	☐

13 חלק י״ג – פרק 4 • ימי הביניים: פיאודליזם וחברה – יישום וחשיבה

השלימו את המילה החסרה.

1. הסניור מעניק _____ (אדמה) לווסל תמורת נאמנות ושירות.

2. ה_____ עובדים את אדמת האדון, משלמים בתוצרת ובעבודה.

14 חלק י״ד – פרק 4 • ימי הביניים: פיאודליזם וחברה – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. סניור	___	**א.** עובד את אדמת האדון, קשור אליה
2. ווסל	___	**ב.** לוחם רכוב לפי קוד האבירות
3. צמית	___	**ג.** אדון שמעניק אדמה והגנה
4. אביר	___	**ד.** נשבע אמונים ומשרת את הסניור

15 חלק ט״ו – פרק 5 • כוחה של הכנסייה ואבירים וערים – זיהוי ושליפה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי עמד בראש הכנסייה הקתולית בימי הביניים?

(א) אפיפיור (ב) קיסר (ג) דוכס

16 חלק ט"ז – פרק 5 • כוחה של הכנסייה ואבירים וערים – מושגים

השלימו את המילה החסרה.

1. הכנסייה גבתה מהאיכרים _____ – עשירית מהתוצרת.

2. חרם (נידוי) היה הוצאה מהאדם מהקהילה ה_____ ונחשב עונש חמור מאוד.

17 חלק י"ז – פרק 5 • כוחה של הכנסייה ואבירים וערים – הבנה ויישום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אביר	___	**א.** ארגון של בעלי מקצוע בעיר
2. נער משרת	___	**ב.** השלב שלפני האבירות עצמה
3. נושא כלים	___	**ג.** השלב הראשון בדרך להפוך לאביר
4. גילדה	___	**ד.** לוחם רכוב שפעל לפי קוד האבירות

18 חלק י"ח – פרק 5 • כוחה של הכנסייה ואבירים וערים – תוכן נוסף

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. קוד האבירות כלל בעיקר:

(א) נאמנות, אומץ והגנה על החלשים והכנסייה (ב) עושר ומסחר בלבד

(ג) בניית טירות בלבד

19 חלק י"ט – פרק 6 • חזרה מסכמת וסימולציית מבחן – שליפה מהירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה התפקיד העיקרי של היסטוריון/ית?

א) לכתוב חוקים חדשים ב) לחקור את העבר בעזרת מקורות ולפרש אותם

ג) לנבא את העתיד

2. באיזו מאה נמצאת השנה 1096 (מסע הצלב הראשון)?

א) המאה ה-9 ב) המאה ה-10 ג) המאה ה-11

3. מי עמד בראש הכנסייה הקתולית?

א) הקיסר ב) האפיפיור ג) האביר

20 חלק כ' – פרק 6 • חזרה מסכמת וסימולציית מבחן – יישום והשלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ הוא איכר הקשור לאדמה, עובד אותה ואינו רשאי לעזוב בלי רשות.

2. בשנת _____ הודח הקיסר הרומי האחרון במערב בידי מפקד גרמאני.

3. ה_____ הוא ספר הקודש הנוצרי, ובו הבשורות על חיי ישו והאיגרות.

כרטיס יציאה

אני יודע/ת להסביר את ההבדל בין מקור ראשוני למקור משני ולתת דוגמה לכל אחד

אני יודע/ת לחשב לאיזו מאה שייכת שנה נתונה ולסדר אירועים על ציר זמן

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀